

Життя було важким...

Іван ПАВЛІВ

Минулого тижня, 22 лютого, своє 90-річчя відзначила острожанка **Інна Мосійчук**. Про це я дізнався від соціальної працівниці **Оксани Годжал**. Через неї вдалося домовитися про зустріч, хоча жінка на початку не погоджувалася, щоб про неї написати в газеті. Зрештою минулого понеділка я побував у домі ювілярки.

Під час нашого спілкування Інна Карпівна розповіла, що народилася у місті Замость. Воно розташоване недалеко від теперішнього українсько-польського кордону, по той його бік. Наприкінці 20-х років минулого століття Карп Заянчковський (до речі рідний брат відомого режисера і директора Острозького театру) служив у польській армії, кінній частині. Після демобілізації зі строкової служби він залишився служити – таких військовиків польською мовою тоді називали «плютоновий». Це, мабуть, на зразок теперішнього прапорщика, контрактника. Дали квартиру у містечку військовиків, приїхала дружина Неоніла Костянтинівна з Острога. Там народилася героїня моєї розповіді, а через два роки – її сестра. Молода сім'я моєї співрозмовниці жила там до 1939 року. Польки вимагали від Карпа Гавриловича, щоб він став католиком. Він не погоджувався і в підсумку до початку Другої світової війни уродженець Острога покинув службу й разом зі сім'єю приїхав до батьків.

Спочатку жили в будинку разом із батьками матері. Він був навпроти в'їзду в колишній Острозький автопарк. Коли трапилася пожежа, сім'я перебралася в хату до батьків Карпа Заянчківського.

– *Запам'ятався ранок 19 вересня 1939 року, – розповідала Інна Карпівна. – Люди*

вибігали з будинків, свої вуличок на центральну вулицю Нового міста. Вона нині називається Івана Вишенського. Побігли й ми з сестрою. З лісу, як з Дорогощі, йшли радянські військові. До того їх ми не бачили. Враження були жахливі. Выглядали вони сильно втомленими, одягнені були

хто в чому – в шинелі, фуфайці, в порваній формі, було що й в різному взутті, голодні. Люди їм виносили їжу. Певний час у місті була тиша. Але скоро почали говорити про репресії. Людей арештували за доносами і без них, висилали в Сибір.

Під час нашого спілкування Інна Карпівна пригадувала навчання у школі. Воно відбувалося при Польщі, радянській владі й навіть під час окупації нацистами. Цікаво, що вчителі були переважно ті ж самі. Пригадувала моя співрозмовниця, як захопили Острог німці. Над їхньою хатою на

теперішній вулиці Степова пролітали снаряди десь із району Бельмаж у напрямку теперішнього водосховища ХАЕС. Звідти також вели артилерійський вогонь по ворогу, але оселя Заянчківських і люди в ній залишилися цілими. Інна Мосійчук згадує, що будинок, в якому живе вона та родина Заянчківських, починав будуватися як залізничний вокзал. Вона каже, що за першим проектом залізнична мала проходити саме в районі Степової, але тодішнім багатіям це не сподобалось і вони вмовили проєктантів змінити напрямок залізниці. Прадід моєї співрозмовниці купив зруб приміщення, добудував його і розділив між синами. Їхні нащадки живуть і до нині в будинку, маючи кожен свій окремих вхід.

Батько трудився і при польській, і при радянській владі в лігоспі бухгалтером. При німцях працював у військовому містечку на приймальному пункті зерна. Згодом за це, а також за те, що служив у польській армії судили й посадили на 10 років. Щоправда, повернувся Карп Заянчківський раніше, десь на 3 роки.

Інна Заянчківська вчилася в першій школі, вступила 1947 року разом із сестрою в Острозьке педучилище. Воно було в стінах сучасної Острозької академії. Після отримання диплому молода вчителька отримала направлення в тодішній Олександрійський район (недалеко від Рівного) в селі Забороль та сусідніх. На Поліссі трудитись довелося в різних школах. Вела уроки не тільки в по-

чаткових класах, але й середніх та старших, бо вчителів у той час не вистачало. Деякий час працювала в Острозі. Після одруження трудилася разом із чоловіком у Цепцевичах, Степані й інших селах Володимирецького району. Виростили сина і дочку. Сьогодні рід продовжують внуки. Після виходу на пенсію, маючи 34 роки трудового стажу, Інна Мосійчук із сім'єю повернулася до Острога. Оселилась у домі батьків і доглядала їх до відходу у вічність.

– *Життя було важким, пригадати щось радісне важко, – каже Інна Карпівна. – Працювали багато, коштів на життя ледь вистачало,*

доводилось доглядати батьків, рости дітей. Весь час у турботах. Щоб були якісь розваги, подорожі – такого не було. В молоді роки було вийдемо на річку, з іншого боку – наші однокласники. Спілкувалися, навіть в ігри грали, це і все. Навіть на виставі професійного театру не була... Коли Україна стала незалежною сподівання, що жити стане легше, веселіше. На жаль, так не є. Влада міняється, а життя погіршується...

Сьогодні ювілярці важко ходити. Вона радіє своїм внукам, колишнім учням. Інколи дехто з них приїжджає, телефонують. Внуки вже давно мають свої сім'ї, дітей і навіть своїх внуків. Бачивши жайття війни, окупацію моя співрозмовниця просить у Бог для своїх нащадків та всіх людей миру. Із Інною Карпівною важко не погодитись – справді життя було важким за радянських часів, нелегке й нині. І все ж, попри економічні та соціальні негаразди, війну на Донбасі, вона вірить, що життя покращиться. На завершення хочу від читачів «Замкової гори» привітати Інну Карпівну зі славним ювілеєм! Бажаю їй та всій родині здоров'я, довгих років життя, миру, достатку. —